

Päätös

16.6.2021

VN/12164/2021
VN/12164/2021-STM-4

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä
Tikkamäentie 16, M-talo, 4. kerros
80220 Joensuu

Y-tunnus 2732095-2

Valtionavustuksen myöntäminen joustavan palvelun asumismallin kehittämiseksi iäkkäille

Hakemus

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä on hakenut 30.4.2021 saapuneella hakemuksella 310000 euroa valtionavustusta JOPAS! -hankkeelle. Hakija on pyynnöstä toimittanut 12.5.2021 talousarvion suurten kulujen erittelyn.

Hanke toteutetaan Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymässä, Siun sotessa ja Siun soten hallinnoimana. Hankkeen kohderyhmiä ovat asumispalveluissa asuvat ikäihmiset, heidän omaisensa, asumispalveluiden työntekijät ja muut sote-ammattilaiset.

Hankkeessa on tarkoitus monipuolistaa iäkkäiden asumismuotoja, nivoa asiakas- ja palveluohjaus osaksi palvelukonseptia, hyödyntää teknologiaa osana joustavaa palveluympäristö-konseptia sekä ottaa käyttöön Rai-arviointi ja monimuotoisen palveluympäristön mahdollistavia työvälineitä, esimerkiksi henkilöstön mitoittamisen välineet. Hankkeessa joustava palveluympäristökonsepti kuvataan ja se on käytettävissä piloteille v. 2022 aikana. Asiakas- ja palveluohjauksen toiminnassa otetaan käyttöön joustavan toiminnan periaatteet, jolloin palveluohjauksessa pystytään ottamaan paremmin huomioon asiakkaan muuttuvat palvelutarpeet. Hankkeen aikana rakennetaan ikäihmisten toimintakykyä ja palvelutarpeita tukevan teknologian hankintamalli, jolla varmistetaan hankintalain mukaisten, ketterien ja kustannustehokkaiden ikäihmisten toimintakykyä tukevien teknologioiden hankinta ikäihmisten toimintakyvyn ja kotona asumisen tueksi.

Hankkeessa yhteistyötä on tarkoitus tehdä palvelukonseptin luomisen suhteen ikäihmisten sekä heidän omaistensa kanssa tehtävään yhteistyöhön, erilaisia digitaalisia ratkaisuja tuottavien toimijoiden kanssa tehtävään yhteistyöhön (ketterät kokeilut, markkinavuoropuhelu, hankintamallin luominen), järjestöjen ja vaikuttamiselinten kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä kuntatoimijoiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Ohjausryhmä muodostetaan Siun soten toimijoiden lisäksi ikäihmisten edustajasta (esim. Joensuun vanhusneuvosto), omaisten edustajasta, järjestöjen edustajasta sekä mahdollisesti yksityisen palvelutuotannon edustuksesta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

29 516 001
35 829 516 001

295 163 415
358 295 163 415

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN RATKAISU

Sosiaali- ja terveysministeriö myöntää Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymälle hankeavustuksena yhteensä 259720 euroa valtionavustusta JOPASI -hankkeen. Avustus tulee käytettäväksi, kun tämä päätös on allekirjoitettu. Myönteisen rahoituspäätöksen saaneiden hankkeiden suunnitelmia ja talousarvioita vertailtiin, ja myönnettäviä avustuksia yhdenmukaistettiin keskenään, jolloin osalle hankkeista avustus myönnetään haettua pienempänä.

Valtionavustus on tarkoitettu käytettäväksi aikavälillä 1.7.2021 – 31.12.2022 syntyviin kustannuksiin. Avustus on käytettävissä myös päätöksen ehdoissa tarkemmin määriteltyihin hankkeen raportointiin liittyviin kustannuksiin aikavälillä 1.1.2023-30.4.2023.

Avustuksella voidaan kattaa enintään kahdeksankymmentä prosenttia (80 %) toiminnan valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista.

Avustus maksetaan valtion talousarviomomentilta 33.60.39.07 ja kohdennetaan myöntöpäätösperusteisesti.

Avustuksen projektinumero on 5500M-SOTE.0007 Poikkihallinnollinen ikäohjelma.

Perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoitti 29.3.2021 haettavana olevasta valtionavustuksesta Joustavan palvelun asumismalli iäkkäille (JOPA) – toimintamallin kehittämiseen vuosille 2021-2022. Valtionavustushaku liittyy kansalliseen ikäohjelmaan vuoteen 2030. Haettavana olevan valtionavustuksen määrä oli yhteensä 1 000 000 euroa. Ohjelman rahoitus muodostuu valtion talousarvion momentilta 33.60.39.07 ohjelman toteuttamiseksi tehdyistä varauksista.

Kunnilla ja kuntayhtymillä oli mahdollisuus hakea avustusta, ja niiden oli mahdollista sisällyttää hanketoimijoihin osatoteuttajina myös muita kuntia, kuntayhtymiä tai yleishyödyllisiä yhteisöjä Haussa pidettiin hyvänä sitä, että hankkeissa on mukana alueen toimijoita laajasti ja yhteistyötä tehdään monien toimijoiden kesken.

JOPA-haku toteuttaa pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman kirjausta iäkkäiden palvelujen tuottajakentän monimuotoisuuden huomioimisesta ja siihen liittyen erilaisten kotihoito- ja tehostetun palveluasumisen väliin sijoittuvien ratkaisujen kehittämisestä sekä ikäohjelman tavoitetta sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä palvelujärjestelmän turvaamisesta. Lisäksi haku vastaa laatusuosituksissa hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020-2023 esitettyyn tavoitteeseen edistää ikääntyneille sopivien asumisratkaisujen toteuttamista, esim. välimuotoista ja yhteisöllistä asumista.

Hakuilmoituksessa kehittämistyö on kiinnitetty sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisiin asumispalveluihin, koska niiden suhteen kunnilla on järjestämisvelvollisuus. Niiden yhteydessä voidaan toteuttaa myös muita asumismuotoja, kuten tavallista vuokra-asumista tai senioriasumista, joihin ei lainsäädännössä liity velvoitetta palvelujen järjestämiseen.

Asumispalveluja koskevan 21 §:n mukaan asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua tai tukea asumisessa tai asumisensa järjestämisessä. Pykälä sisältää 4 erilaista asumispalvelua:

1. Tilapäistä asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista, kiireellistä apua.
2. Tuettua asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä. Tuetulla asumisella tarkoitetaan asumisen tukemista sosiaaliohjauksella ja muilla sosiaalipalveluilla.
3. Palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa. Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut.
4. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Tehostetussa palveluasumisessa palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti.

Haussa ei rahoiteta sosiaalihuoltolain 19 §:n ja 20 §:n mukaisia kotipalveluja ja kotihoitoa, muutoin kuin siinä tapauksessa, että niiden kehittäminen liittyy edellä mainittuihin asumispalveluihin. Asumispalveluista tehostettu palveluasuminen on ympärivuorokautisena palveluna luvanvaraista. Sitä ei siten voida rahoitettavissa hankkeissakaan toteuttaa muissa kuin tähän tarkoitukseen luvan

saaneissa toimintayksiköissä. Mikäli hankkeissa syntyy epäselviä tilanteita tulkinnan suhteen, on asiasta neuvoteltava valvontaviranomaisten kanssa. Hankkeissa ei ole mahdollisuutta poiketa voimassa olevasta lainsäädännöstä.

Hankehakemukselle asetut yleiset vaatimukset täyttyvät. Haettava hanke on uskottava ja sen resursointi on riittävä hankkeen toteuttamiseen esitetystä aikataulusta. Hankkeen tavoitteet ja niiden toteuttamiseksi suunniteltu toiminta on hakemuksessa ja hankesuunnitelmassa ilmaistu pääosin selkeästi ja määritelty kohderyhmä on hankkeen sisällön näkökulmasta relevantti. Hankehakemukseen sisältyy suunnitelma viestintäsuunnitelman tekemisestä sekä arvio riskeistä ja niiden hallinnasta.

Hanke on ajankohtainen ja suunnitellut toimenpiteet linkittyvät muuhun meneillään olevaan kehittämistyöhön mm. Tulevaisuuden soite-keskus ohjelmaan. Hankkeessa tehdään yhteistyötä kehittämistyön sisällön kannalta keskeisten tahojen kanssa. Yhteys valvontaviranomaisiin ei ilmene hankesuunnitelmasta.

Hankesuunnitelmassa on riittävällä tavalla kuvattu hankkeen tuotokset, tulokset ja vaikutukset. Samoin hankkeen seurannan ja arvioinnin kuvaus täyttää niille asetetut vaatimukset. Hankkeessa tavoitellaan hakuilmoituksessa esitettyä joustavan palvelun asumismallia, mutta mitään erityisiä uusia innovaatioita siihen ei ole hankesuunnitelmassa esitetty. Myöskään hankkeen hyödynnettävyyttä muiden organisaatioiden toimesta ei ole arvioitu.

Hankkeen hallinnon järjestäminen on hankesuunnitelmassa kuvattu uskottavalla tavalla. Hankkeen sidosryhmät on kuvattu riittävällä tavalla. Hakemus täyttää myös valtionavustuslain edellytykset. Hankkeen tarkoitus on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä ja avustuksen myöntäminen on perusteltua avustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.

Haettava hanke sisältää edellytetyt elementit koskien ikäystävällistä asuinympäristöä, toimivaa asiakas- ja palveluohjausta sekä työvälineiden ja menetelmien hyödyntämistä ja kehittämistä. Hakemukseen on sisällytetty myös muita hakuilmoituksessa mainittuja elementtejä kuten RAI-arvioinnin ja teknologian hyödyntäminen. Hankehakemus vastaa JOPA-haun arviointikriteereihin ja hankesuunnitelmassa on kuvattu riittävällä tarkkuudella hankkeen toteuttamiseen liittyvät asiat, yhteistyön tekemisen tavat, hankkeen tulosten hyödynnettävyys ja vaikuttavuus sekä toteutettava toimintamalli.

VALTIONAVUSTUKSEN EHDOT

Tähän valtionavustuspäätökseen sovelletaan valtioneuvoston asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020-2023 (13/2020) ja valtionavustuslakia (688/2001), minkä lisäksi on noudatettava seuraavia ehtoja:

Tarvittavat lisäselvitykset

Koska myönnetyn avustuksen määrä poikkeaa haetun avustuksen määrästä, hankehallinnoijan on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriöön hankkeen päivitetty talousarvio. Mikäli talousarvion muutokset vaikuttavat merkittävästi hankesuunnitelman toteutumiseen, tulee toimittaa myös päivitetty hankesuunnitelma. Päivitetty talousarvio ja hankesuunnitelma on toimitettava STM:n kirjaamoon tämän päätöksen asianumerolla 90 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valtionavustuksen maksaminen

Valtionavustus maksetaan hankkeen hallinnoijalle toteutuneiden kustannusten perusteella vuosittain kahdessa erässä. Valtionavustuksen maksamiseen voi hakea myös ennakkoa. Avustuksen maksua tulee hakea maksatushakemuksella erikseen jaksoilta 1.1. – 30.6. ja 1.7. – 31.12. Maksatus tapahtuu Lounais-Suomen aluehallintovirastossa. Maksatushakemus liitteineen tulee toimittaa Lounais-Suomen aluehallintovirastolle kahden kuukauden kuluessa maksatusjakson päättymisestä.

Tästä poiketen hankkeen viimeinen raportointijakson maksatushakemus toimitetaan viimeistään 30.4.2023. Hankkeen päättymiseen on varauduttava riittävän ajoissa. Hankkeen toiminnot on suunniteltava siten, että hankehallinnoija ehtii tehdä viimeisen maksatushakemuksen määräajassa.

Maksatushakemuksen liitteenä toimitetaan

- ote kirjanpidon pääkirjasta

- hankkeen tuloslaskelma
- talouden toteuma -lomake
- henkilöstökuluserelvitys eli yhteenvedo maksatusjaksolla maksetuista palkoista, sekä
- pääkirjanavain eli tarkempi selvitys palvelujen ostoista ja muista hankinnoista ja niiden kilpailutuksesta.

Ohjeet ja lomakkeet maksatushakemuksen tekemiseksi löytyvät osoitteesta

https://stm.fi/valtionavustukset_lomakkeet .

Maksatushakemusta tehtäessä tulee ottaa huomioon, mitä tässä päätöksessä ja sosiaali- ja terveysministeriön sekä Lounais-Suomen aluehallintoviraston antamissa ohjeissa on todettu valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Lounais-Suomen aluehallintovirastolla on oikeus tarvittaessa pyytää maksatuksiin liittyviä lisäselvityksiä.

Jos on epäselvää, onko kustannus valtionavustukseen oikeuttava kustannus, hanketoimijan tulee ottaa etukäteen yhteyttä Lounais-Suomen aluehallintovirastoon.

Hyväksyttävät kustannukset

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Hakemuksen yhteydessä toimitettuun talousarvioon sisällytettyjä kustannuseriä ei ole hyväksytty sellaisenaan tällä päätöksellä, vaan kustannuksia arvioidaan erikseen maksatushakemuksen yhteydessä.

Valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia ovat hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset:

- 1) hankkeen hallinnointikustannukset;
- 2) hankkeen henkilöstökustannukset;
- 3) matkakustannukset;
- 4) toimitilojen vuokrat;
- 5) välittömästi hankkeen toteuttamiseen liittyvät irtaimen omaisuuden hankintakulut;
- 6) ulkopuolisista lähteistä hankitun tutkimuksen ja tietämyksen sekä konsultoinnin ja vastaavien asiantuntijapalveluiden kustannukset;
- 7) muut hankkeen toteuttamiseksi välttämättömät kustannukset.

Välittömästi valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta syntyvät tuotot vähennetään valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Hanketoimijoiden muun toiminnan tuotot eivät vaikuta avustuksen määrään.

Hallinnointikustannukset

Hankkeen hallinnointikustannukset voivat olla hankkeelle kohdennettuja yleiskustannuksia. Hallinnointikustannukset tulee pystyä osoittamaan kohdentamisperusteet (jakoperusteet) sisältävällä laskelmalla.

Henkilöstökustannukset

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi katsotaan avustettavaa hanketta varten palkatuista henkilöistä aiheutuvat henkilöstökustannukset. Hankkeen henkilöstökustannuksiksi katsotaan myös hanketoimijoiden muiden työntekijöiden kustannuksia siltä osin kuin työpanos on kohdistunut hankkeelle. Hanketoimijoiden tulee osoittaa luotettavasti työajanseurannan avulla työpanoksen kohdistuminen välittömästi avustettavaan toimintaan.

Avustettavassa toiminnassa työskentelevän henkilöstön työsuhde-etuudet (esim. työterveyshuolto, lomarahat, loma-ajan palkat) ovat hyväksyttäviä kustannuksia siltä osin kuin ne ovat määrältään kohtuullisia ja vastaavat kyseisen organisaation muun vastaavissa tehtävissä toimivan henkilöstön työsuhde-etuuksia.

Työntekijöiden irtisanomistilanteissa avustuksella voi kattaa ainoastaan palkkakuluja, joita vastaan on työntekovelvoite, eli joita vastaan tehdään todellisia työsuoritteita avustetulle toiminnalle.

Matkakustannukset

Valtionavustukseen oikeuttavia kotimaan matkakustannuksia ovat hankkeen työntekijöiden, asiantuntijapalveluiden tarjoajien, kuten kouluttajien, sekä hankkeen mahdollisen ohjausryhmän jäsenten ja varajäsenten matkakulut. Matkakulujen tulee olennaisesti liittyä hankkeen tavoitteiden toteuttamiseen. Matkustuksessa tulee noudattaa toimialojen yleistä matkustussääntöä (esim. KVTES) ja työnantajan ohjeistusta.

Ulkomaanmatkan kulujen hyväksymisen edellytyksenä on, että matkaan on haettu ennakoon lupa sosiaali- ja terveysministeriöstä. Samoin on etukäteen hankittava hyväksyminen ulkomailta hankittavan koulutuksen kustannuksiin. Ulkomaanmatkojen kulut voidaan hyväksyä ainoastaan erityisellä perusteella ja tällöinkin hyväksytään pääsääntöisesti vain hankkeen yhden tai kahden työntekijän matkakulut.

Toimitilakustannukset

Avustettavasta toiminnasta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset vuokratulot ovat hyväksyttäviä kustannuksia. Mikäli avustettu toiminta tapahtuu hanketoimijoiden omistamissa tiloissa, toimitilakuluksi hyväksytään vain tiloista maksettava hoitovastike sekä toimitilojen käyttö- ja ylläpitokuluja, elleivät ne jo sisälly edellä mainittuun hoitovastikkeeseen. Korjaus- ja rahoitusvastikekuluja ei voida kattaa avustuksella.

Irtaimen omaisuuden kustannukset

Valtionavustuksella toteutettavat irtaimen omaisuuden hankinnat tulee toteuttaa viimeistään avustuksen käyttöajan puolivälissä. Myöhemmin tehdyt hankinnat katsotaan hyväksyttäväksi kustannuksiksi vain, mikäli ne ovat välttämättömiä ja mikäli sosiaali- ja terveysministeriö on etukäteen ilmoittanut hyväksyvänsä ne. Valtionavustukseen oikeuttaviksi kustannuksiksi hyväksytään ilman eri selvitystä hankkeen työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön tulevat työvälineet, kuten tietokone ja matkapuhelin sekä niiden käytöstä aiheutuvat kustannukset.

Muut kustannukset

Kokous-, tarjoilu- ja edustuskulut

Kohtuullisina kokous-, tarjoilu- ja edustuskuluina hyväksytään sellaiset kustannukset, jotka ovat perusteltuja tavanomaisen vieraanvaraisuuden tai huomaavaisuuden osoittamiseksi.

Arvonlisävero

Arvonlisäverokustannuksina hyväksytään vain ne maksetut arvonlisäverot, jotka jäävät toiminnan lopullisiksi kustannuksiksi ja joista hanketoimija ei saa palautusta.

Hankkeen raportoinnin kustannukset

Hankkeen raportoinnista ja avustuksen käyttöä koskevasta selvityksestä aiheutuvat kustannukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia. 31.12.2022 jälkeen syntyvät kustannukset ovat hyväksyttäviä vain, mikäli ne liittyvät välittömästi hankkeen raportointiin, kuten loppuraportin viimeistelytyön sekä hanketta koskevan tilintarkastajan lausunnon kustannukset.

Kustannukset, joita ei hyväksytä

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole:

- poistot ja laskennalliset erät kuten laskennalliset vuokrat ja varaukset (pois lukien lomapalkkavaraukset). Laskennalliset kulut eivät perustu toteutuneisiin kuluihin eikä niihin liity rahavirtaa (esim. avustuksen saajan omistamasta tilasta ei voi jyvittää laskennallista vuokraa hankkeen kuluiksi).
- lainojen lyhennykset, rahoituskulut tai korot
- ei-lakisäätteiset lisäeläkkeet tai tulospalkkiot
- liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset
- oikeudenkäyntikulut tai oikeuden langettamat korvaukset sekä muut rangaistusluonteiset maksut, kuten takaisinperinnästä suoritettavat velvoitteet, sakot, viivästyskorot tai muistutusmaksut

- tilojen rakentamisesta, laajentamisesta tai perusparannuksesta aiheutuvat kustannukset
- ahkeruusraha tai siihen rinnastettava korvaus (työtoimintaraha tai työosuusraha)
- irtisanomiskorvaukset ja maksetut palkat ilman työntekovelvoitetta (esimerkiksi irtisanomistilanteessa)
- rahana tai siihen verrattavana suorituksena annetut lahjat
- muun toiminnan kustannukset tai alijäämät
- sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 5§:ssä tai terveydenhuoltolain (1326/2010) 5 §:ssä tarkoitetusta kunnan tai muun työnantajan lakisääteisestä täydennyskoulutusvelvoitteesta aiheutuvat työnohjauskustannukset ja koulutuskustannukset.
- kustannukset, jotka syntyvät kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaisten valtionosuustehtävien toteuttamisesta, mikäli näillä toimilla ei ole välitöntä liityntää hankkeen kokeilu- ja kehittämistyöhön tai uusien toimintamallien käyttöönottoon.

Valtionavustuksella hankittu omaisuus

Valtionavustuksella hankittua omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määriteltyyn käyttötarkoitukseen. Omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta ei saa luovuttaa toiselle valtionavustuksella hankitun omaisuuden käyttöaikana. Tällä päätöksellä omaisuuden käyttöajaksi määrätään kymmenen vuotta valtionavustuksen viimeisen erän maksamisesta. Omaisuus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle julkisen hallinnon toimijalle, joka tuottaa avustettavaan toimintaan liittyvää palvelua, esimerkiksi uudistettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon rakennetta.

Hankintalain mukainen kilpailuttaminen

Hanketoimijoiden tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016). Valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton toimija on hankintalain tarkoittama hankintayksikkö ja velvollinen kilpailuttamaan hankintansa hankintalain mukaisesti, jos se täyttää hankintalaissa määritellyt julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit tai saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta.

Pienhankinnat

Kaikki hankinnat tulee tehdä kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla. Vaikka hankinta ei kuuluisi julkisista hankinnoista annetun lain soveltamisalaan, kaikki vähäistä suuremmat hankinnat avustettavaan toimintaan (hankinnan arvo 20 000 euroa + alv tai enemmän) on toteutettava pyytämällä tarjouksia useammalta kuin yhdeltä tavarantoimittajilta. Jos hankintakokonaisuus toteutetaan erillisinä osina, kaikkien osien ennakoitu arvo on otettava huomioon hankinnan kokonaisarvoa laskettaessa.

Jos hankinta joudutaan esimerkiksi sen luonteesta johtuen tekemään ilman vertailtavia tarjouksia, edellytetään perusteluita valitun toimintatavan osalta.

Tarjouspyyntöihin ja tarjouksiin liittyvät asiakirjat on säilytettävä huolellisesti osana hallinto- ja kirjanpitoaineistoa ja ne tulee toimittaa pyydettyä ministeriölle.

Jos hanketoimija tuottaa tarvitsemansa palvelun tai tavarantoimittajalta, hyväksyttävänä kuluina huomioidaan vain palvelun tai tavarantoimittajan todelliset tuotantokustannukset ilman katetta.

Velvollisuus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

Avustuksen saajan tulee toiminnassaan edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sekä noudattaa tasa-arvolaisissa (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) ja yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) säädetyt työnantajavelvoitteita.

Työajanseurannan järjestäminen

Avustuksella katettavaksi esitettävien henkilöstökustannusten on perustuttava todelliseen työskentelyyn avustetussa toiminnassa. Jos avustettuun toimintaan osallistuva työntekijä työskentelee myös hanketoimijan muussa toiminnassa, tulee tämän työajan käyttö todentaa pitämällä työtehtävien suorittamisesta seuranta.

Työajanseuranta voidaan toteuttaa eri tavoin, mutta sen tulee olla tuntiperusteista ja jatkuvaa. Työajanseurantatiedot tulee dokumentoida luotettavasti. Sekä työntekijä että esimies allekirjoittavat (kuittaavat) työaikaseurannan. Työajanseurantatiedot on esitettävä pyydettäessä.

Jos avustettavan toiminnan työtehtäviin palkatut työntekijät työskentelevät täysimääräisesti vain tämän päätöksen mukaisessa avustetussa toiminnassa, riittää, että hanketoimija huolehtii vain työaikalain mukaisesta työaikakirjanpidosta. Ministeriö ei tällöin edellytä erillistä työajan käytön seurantaa.

Avustettavalle toiminnalle kirjatut osuudet henkilöstökuluista tulee täsmäyttää työajan seurannan mukaisiin toteutuneisiin työtunteihin. Täsmäytys ja mahdolliset oikaisut kirjanpitoon tulee tehdä viimeistään tilinpäätösvaiheessa. Tällaiset oikaisut voivat kohdistua palkkakuluihin, palkan lakisääteisiin sivukuluihin ja vapaaehtoiisiin henkilöstökuluihin. Myös sairauspoissaolojen, loma-ajan palkkojen ja lomarahojen kustannukset tulee kohdistaa eri kustannuspaikoille toteutuneiden työtuntien suhteessa.

Muut ehdot

1. Hankehallinnoijan tulee kirjata hankkeessa kehitetyt toimintamallit ja raportoida saadut tulokset Innokylään, jotta ne ovat saatavilla kaikille. Hankehallinnoija vastaa hankkeen työskentelystä Innokylässä hankekauden ajan. STM voi ohjeistaa erikseen tarkemmin Innokylän käytöstä hankkeen edetessä.
2. Hankehallinnoijan tulee suunnitella vaikutusten arviointi yhteistyössä rahoittajan kanssa. Hankkeet sitoutuvat toimittamaan rahoittajalle vaikutusten arviointiin liittyvät tiedot. Hankkeet toteuttavat myös itsearviointia. Tavoite on yhtenäistää arviointia hankkeiden välillä.
3. Hankehallinnoijan tulee perustaa ohjausryhmä. Ohjausryhmän pöytäkirjat lähetetään STM:n yhteyshenkilöille tiedoksi. Pöytäkirjat toimitetaan hankesalkkuraportoinnin yhteydessä.

Hankeaineiston säilyttäminen

Kaikkien hanketoimijoiden tulee säilyttää hankkeeseen liittyvä kirjanpito sekä muu aineisto siten, että valtionavustuksen käytön valvonta on mahdollista myös hankkeen päättymisen jälkeen. Valtionavustuslain (688/2001) 29 §:n mukaan velvollisuus palauttaa valtionavustus tai sen osa raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut valtionavustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Hallinnoija huolehtii siitä, että hankkeen aineisto säilytetään kymmenen vuoden ajan avustuksen viimeisen erän maksamisen jälkeen.

Kirjanpito

Hanketoimijoiden on järjestettävä kirjanpitonsa kirjanpitolaissa säädetyllä tavalla ja siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata. Hankkeen kirjanpidon tulee olla selkeästi kunkin hanketoimijan muusta kirjanpidosta erikseen raportoitavissa. Kirjanpidon tilit ja vientiselitteet tulee nimetä huolellisesti siten, että ne ovat riittävän informatiivisia oikeiden tietojen antamiseksi avustuksen käytöstä.

Hanketoimijoiden on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädetyllä tavalla.

Hankeraportointi

Hankkeen etenemisestä tulee raportoida valtionhallinnon hankesalkkuun (hankesalkku.dvv.fi). Sosiaali- ja terveysministeriö voi ohjeistaa hankeraportoinnista vielä hankkeen edetessä.

Muutoksista ilmoittaminen hankkeen aikana

Hankeavustus kohdentuu kehittämistyöhön, jossa voi ja tulee kiinnittää huomiota ajankohtaiseen tilanteeseen ja muutoksiin hankkeen toimintaympäristössä (esim. Covid-19-kriisin jälkihoito). Jos hankkeen sisältöön tai talousarvioon on tarpeen tehdä muutoksia avustuspäätöksen jälkeen, on avustuksen saajan oltava etukäteen yhteydessä sosiaali- ja terveysministeriöön. Ministeriö arvioi annettujen tietojen pohjalta muutospäätöksen tarvetta. Valtionavustuksen maksamisen edellytyksenä on, että muutoksista huolimatta valtionavustuksen myöntämisen perusteet edelleen täyttyvät.

Avustuksen käyttöä koskeva selvitys

Hankkeen päätyttyä hankehallinnoijan on tehtävä selvitys hankkeesta, sen etenemisestä ja toteuttamisesta, tuotoista sekä kustannuksista. Hankehallinnoija kokoaa yhden selvityksen kaikkien osatoteuttajien osalta. Valtionavustus selvitys tehdään sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivuilta löytyvälle lomakkeelle. Lomakkeet ovat saatavilla osoitteessa: https://stm.fi/valtiovavustukset_lomakkeet.

Selvitykseen liitetään:

- selvitys hankkeen lopullisista kustannuksista yhteensä sekä kunkin toteuttajan osalta erikseen;
- lopulliset pääkirjan otteet ja tuloslaskelmat koskien hankkeen koko toteutusaikaa erikseen kaikilta toteuttajilta;
- yli 200 000 euroa avustusta käyttäneiden hankkeiden osalta lisäksi auktorisoidun tilintarkastajan lausunto siitä, että avustus on käytetty päätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Hankehallinnoija valitsee tilintarkastajan, joka laatii yhteisen lausunnon kaikkien hanketoimijoiden osalta.

Lisäksi hankesalkkuun laaditaan tiivis raportti hankkeen toteutumisesta. Sen tulee sisältää kuvaus hankkeen keskeisistä tuloksista sekä havaituista hyvistä toimintakäytännöistä.

Selvitys on annettava mahdollisimman pian hankkeen päättymisen jälkeen ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä. Selvitys valtionavustuksen käytöstä toimitetaan Lounais-Suomen aluehallintovirastoon osoitteella Lounais-Suomen aluehallintovirasto, PL 4, 13035 AVI.

Valtionapuviranomaisen valvontaoikeus

Hankehallinnoijan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot sekä osallistuttava kutsuttaessa valtionapuviranomaisen järjestämiin hankkeen toteuttamista, seurantaa ja arviointia koskeviin tilaisuuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä tai ministeriön valtuuttamalla tarkastajalla on oikeus suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia tämän päätöksen mukaiseen toimintaan sekä toiminnan talouteen kohdistuvia tarkastuksia. Tarkastusta suorittavalla on oikeus saada veloituksetta haltuunsa tarkastuksen edellyttämät tiedot ja asiakirjat. Hanketoimijat ovat velvollisia avustamaan tarkastuksen toteuttamisessa. Valtiontalouden tarkastusvirastolla on myös tarkastusoikeus.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja Lounais-Suomen aluehallintovirasto voivat avustaa sosiaali- ja terveysministeriötä hankkeen valvonnassa ja tarkastuksessa, jos sosiaali- ja terveysministeriö niin määrää.

Maksatuksen keskeytys ja valtionavustuksen takaisinperintä

Jos avustusta on käytetty muuhun kuin avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen tai avustuspäätökseen otettuja ehtoja ja rajoituksia ei ole noudatettu, voi ministeriö päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi.

Ministeriöllä on velvollisuus avustuksen takaisinperintään, jos avustusta on käytetty olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty tai jos avustuksen saaja on antanut ministeriölle väärän tai harhaanjohtavan tiedon sellaisesta seikasta, joka on olennaisesti vaikuttanut avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, tai salannut sellaisen seikan.

Velvollisuus takaisinperintään syntyy myös, jos avustuksen saaja on olennaisesti rikkonut avustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai avustuspäätöksen ehtoja.

Ennen takaisinperintään ryhtymistä, tai sen aikana, on ministeriöllä oikeus asettaa avustus maksukieltoon, jos on perusteltu aihe epäillä, että sitä ei ole käytetty avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Maksukielto voidaan asettaa myös, jos on perusteltu aihe epäillä, että avustuksen saaja ei ole antanut avustuksen maksamista tai valvomista varten oikeita tai riittäviä tietoja.

Avustuksen saajan on maksettava takaisin perittäville määrälle avustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Jos takaisin perittävä määrä ei makseta viimeistään ministeriön asettamana

eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Yhteyshenkilöt ja lisätietojen antaja

Hankehallinnoijan yhteyshenkilönä toimii kehittämisjohtaja Heli Aalto, puh.050 454 6853. Sähköposti: heli.aalto@siunsote.fi.

Sosiaali- ja terveysministeriön yhteyshenkilö on projektipäällikkö Marjaana Pennanen. Hän antaa tarvittaessa myös tätä päätöstä koskevia lisätietoja, puh. 0295 163 187. Lisätietoja voi kysyä myös suunnittelija Kaarina Tuokolta, puh. 0295 163 340. Sähköpostit: etunimi.sukunimi(at)stm.fi

Lounais-Suomen aluehallintoviraston yhteyshenkilönä maksatusasioissa toimivat ylitarkastaja Jaana Jaakkola, ylitarkastaja Tuula Suvanto ja ylitarkastaja Anne Seppälä. Sähköpostit: etunimi.sukunimi(at)avi.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtionavustuslaki (688/2001)

Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuonna 2020 – 2023 (13/2020).

Valtion talousarvio vuodelle 2020 (1546/2019 vp) ja siinä asetettu määräraha

Hallintolaki (434/2003)

Muutoksenhaku

Sosiaali- ja terveysministeriön päätökseen saa valtionavustuslain 34 §:n mukaan vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Perhe- ja peruspalveluministeri

Krista Kiuru

Projektipäällikkö

Marjaana Pennanen

Liitteet	Oikaisuvaatimusosoitus
Jakelu	Hankehallinnoija ja päätöksessä mainitut
Tiedoksi	STMnelikontalousasiat(at)stm.fi Jaana Jaakkola, LSAVI Tuula Suvanto, LSAVI Anne Seppälä, LSAVI YTO YPA Valtionavustustiimi, STM Marjaana Pennanen, STM